

Sygn. akt V U 264/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

30 czerwca 2020 roku

Sąd Rejonowy w Rybniku, V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Wiesław Jakubiec

Protokolant: osobiście

po rozpoznaniu 30 czerwca 2020 roku w Rybniku

na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 148¹ kpc

sprawy z odwołania I. A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 12 lipca 2019 roku, sygn. (...)

o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób że przyznaje ubezpieczonej I. A. prawo do jednorazowego odszkodowania w kwocie 6 419 zł (sześć tysięcy czterysta dziewiętnaście złotych) odpowiadającej 7% stałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem wypadku przy pracy z dnia 25 stycznia 2019 roku.

Sygn. akt V U 264/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 12 lipca 2019 roku, znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych w R. odmówił ubezpieczonej I. A. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy. W uzasadnieniu organem rentowy wskazał, że wyłączną przyczyną zdarzenia z 25 stycznia 2019 roku było naruszenie przez ubezpieczoną przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia spowodowane przez nią umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa. ZUS zaznaczył, że ubezpieczona nie wyłączyła mieszczała przed wejściem na podest, a następnie próbowała wyciągnąć sito szarpiąc je. Organ rentowy dodał również, że ubezpieczona była przeszkolona w zakresie bezpiecznej obsługi urządzenia.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona podniosła, iż wypadek nie został spowodowany wyłącznie jej winą. Ubezpieczona wskazała, iż pod koniec pracy była zmęczona i zapomniała o wyłączeniu mieszczała. Ubezpieczona dodała, że w protokole powypadkowym uznano jej winę bez wskazania, że zachowanie było umyślne lub wynikało z rażącego niedbalstwa.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o odrzucenie odwołania wskazując, iż odwołanie zostało wniesione z przekroczeniem terminu.

Pismem z 2 czerwca 2020 roku organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd ustalił co następuje:

Od 23 listopada 2018 roku ubezpieczona I. A. jest zatrudniona w (...) sp. z o.o. w R..

25 stycznia 2019 roku ubezpieczona rozpoczęła pracę o godzinie 14:00 na stanowisku operatora poziomu III przy obsłudze maszyny K. H.. Około godziny 21:15 ubezpieczona przystąpiła do mycia sita ze zbiornika. Mycie sita wykonuje się obligatoryjnie każdorazowo po zakończeniu pracy. Ubezpieczona nie wyłączyła mieszadła, weszła na podest i podniosła sito, które się pokrzywiło i opadając do zbiornika zahaczyło o obracające się ramię mieszadła. Ubezpieczona próbowała wyciągnąć sito szarpając je, jednak kolejny obrót mieszadła sprawił, że trzymane przez nią sito się wykręciło. W tym momencie ubezpieczona krzyknęła do współpracownicy, by ta wyłączyła mieszadło – w tym czasie mieszadło wykonało jeszcze jeden obrót. Po wyłączeniu mieszadła, ubezpieczona wyciągnęła sito i włożyła je do przygotowanego wcześniej worka. Ubezpieczona zauważyła, że z palców leci jej krew i poprosiła współpracownicę, by ta umyła sito, a sama skorzystała z pierwszej pomocy udzielonej jej przez pielęgniarkę zakładową. Następnie, ubezpieczona udała się na Oddział Ratunkowy Szpitala Rejonowego w R.. Powyższe zdarzenie zostało uznane przez pracodawcę za wypadek przy pracy. W protokole powypadkowym wskazano, że przyczynami wypadku było: nie wyłączenie mieszadła zbiornika – demontaż sita urządzenia będącego w ruchu, lekceważenie zagrożenia, zaskoczenie niespodziewanym zdarzeniem. Ubezpieczona posiadała zaświadczenie o aktualnym szkoleniu BHP oraz badanie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań na do pracy na jej stanowisku pracy.

W wyniku zdarzenia z 25 stycznia 2019 roku ubezpieczona doznała łącznie 7% stałego uszczerbku na zdrowiu (poz. 141). W wyniku wypadku u ubezpieczonej doszło do urazu prawej ręki (kończyny dominującej), którego skutkiem było złamanie śródstawowe nasady bliższej palca IV oraz uszkodzenie tkanek miękkich ręki. Ubezpieczona była leczona zachowawczo. Ze względu na powolne gojenie uszkodzenia tkanek miękkich, odstąpiono od leczenia operacyjnego złamania. U ubezpieczonej zastosowano unieruchomienie ręki przez 7-8 tygodni. Integralną częścią złamania była rehabilitacja i fizykoterapia. Ubezpieczona była niezdolna do pracy do 17 czerwca 2019 roku. Po zakończeniu leczenia, ubezpieczona podjęła pracę w tym samym zakładzie pracy na innym stanowisku. Obecnie ubezpieczona odczuwa przeciążeniowe dolegliwości bólowe ręki prawej. Ubezpieczona skarży się też na zmniejszenie sprawności manualnej – ograniczenie zdolności do wykonywania pracy fizycznej oraz zdolności do wykonywania pracy wymagającej precyzji ruchów. Następstwem urazu jest utrwalona dysfunkcja palca IV w następstwie złamania paliczka bliższego. Z czynnościowego punktu widzenia, istotna jest także dysfunkcja palca V i w mniejszym stopniu palca III – ograniczenie ruchomości stawu międzypaliczkowego bliższego.

Pracodawca nie zapoznał ubezpieczonej z oceną ryzyka zawodowego przy pracy na stanowisku operatora poziomu III za pisemnym potwierdzeniem. Ubezpieczonej nie udzielono instruktażu stanowiskowego. Pracodawca nie udostępnił ubezpieczonej do stałego korzystania instrukcji stanowiskowej dotyczącej stosowanych w zakładzie procesów technologicznych oraz wykonywania prac związanych z zagrożeniami wypadkowymi lub zagrożeniami zdrowia pracowników, obsługi maszyn i innych urządzeń technicznych, postępowania z materiałami szkodliwymi dla zdrowia i niebezpiecznymi oraz udzielania pierwszej pomocy. Na stanowisku pracy ubezpieczonej, nie znajdowała się instrukcja w jaki sposób należy bezpiecznie umyć sito maszyny. Podczas zdarzenia z 25 stycznia 2019 roku ubezpieczona nie naruszyła umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia.

Decyzją z 12 lipca 2019 roku, znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych w R. odmówił ubezpieczonej prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy.

Lekarz PZU ustalił, że zdarzenie z 25 stycznia 2019 roku doprowadziło u ubezpieczonej do powstania 4% trwałego uszczerbku na zdrowiu.

Orzeczeniem Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności z 16 października 2019 roku, znak (...), ubezpieczona została zaliczona do osób niepełnosprawnych w stopniu lekkim z symbolem przyczyny niepełnosprawności 05-R oraz w orzeczeniu stwierdzono, że niepełnosprawność istnieje od 25 stycznia 2019 roku, a orzeczenie wydaje się do 31 października 2020 roku.

Dowód: akta organu rentowego:

- wniosek o jednorazowe odszkodowanie,
- protokół nr (...),
- wyjaśnienia ubezpieczonej z 30.01.2019r.,
- decyzja ZUS z 12.07.2019r.,
- dokumentacja lekarska,

opinia biegłej z zakresu bhp W. U. k. 15-21, ocena ryzyka zawodowego k. 22-37, karta szkolenia wstępnego z bhp k.38, instrukcja obsługi maszyn i urządzeń k.39-42, instrukcja mycia naczyń i urządzeń k.43-44, opinia biegłego z zakresu ortopedii K. W. k.70-76, wydruk korespondencji z PZU, odpis orzeczenia PZON z 16.10.2019r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci w/w dokumentów, które Sąd uznał za wiarygodne, wzajemnie ze sobą korelujące i rzeczowe, a także w oparciu o dowód z opinii biegłej z zakresu bhp W. U. oraz z opinii biegłego z zakresu ortopedii K. W., które wraz z dowodami z dokumentów wzajemnie się uzupełniały tworząc wyrazisty obraz całości sprawy.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, iż Sąd nie uwzględnił wniosku organu o odrzucenie odwołania jako wniesionego po terminie. Organ rentowy powoływał się na przekroczenie przez ubezpieczoną terminu do wniesienia odwołania wskazując jedynie datę wysłania ubezpieczonej decyzji oraz datę nadania odwołania na poczcie. Nie ulega wątpliwości, iż dla oceny zachowania terminu konieczne jest ustalenie daty doręczenia przesyłki. Na podstawie informacji podanych przez ZUS oraz akt organu rentowego, nie sposób ustalić czy faktycznie nie zachowany został termin przez ubezpieczoną gdy wносиła odwołanie 18 września 2019 roku. Nawet jeśli tak się stało to nie nastąpiło to z rażącym przekroczeniem terminu.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 oraz art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1242 j.t. ze zm.) ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie.

Za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy, natomiast za uszczerbek długotrwały – naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie (art. 11 ust. 2 i 3 ustawy).

Przepis art. 12 ust. 1 ustawy stanowi, iż jednorazowe odszkodowanie przysługuje w wysokości 20 % przeciętnego wynagrodzenia za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, z zastrzeżeniem art. 55 ust. 1. Z kolei ust. 5 tego artykułu wskazuje, iż do ustalenia wysokości jednorazowego odszkodowania, o którym mowa w ust. 1-4, przyjmuje się przeciętne wynagrodzenie obowiązujące w dniu wydania decyzji, o której mowa w art. 15 ustawy.

Załącznik do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz. U. 2002 Nr 234, poz. 1974 ze zm.) stanowi, iż wysokość stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu ubezpieczonego, u którego stwierdzono wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palców III, IV, V i odpowiednich kości śródreźca (blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienia, zmiany troficzne, czuciowe itp.) powodujące:

- a) ograniczenie funkcji palca prawego wynosi w zależności od stopnia 2 % (poz.P 141a),
- b) znaczne ograniczenie funkcji palca prawego w zależności od stopnia wynosi 4 % (poz.P 141b).

W myśl pkt 1 Obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 21 marca 2019 roku (M.P. z 2019r. poz. 270) w sprawie wysokości kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej w okresie od 1 kwietnia 2019 roku do 31 marca 2020 roku kwota jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej wynosi 917 zł za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Wskutek wypadku ubezpieczona doznała urazu ręki prawej (kończyny dominującej), którego skutkiem było złamanie śródstawowe nasady bliższej palca IV oraz uszkodzenie tkanek miękkich ręki. W wyniku zdarzenia z 25 stycznia 2019 roku u ubezpieczonej doszło do uszkodzenia struktur anatomicznych ręki prawej, których skutkiem jest trwała dysfunkcja czynnościowa. Sumarycznym następstwem obrażeń u ubezpieczonej jest zmniejszenie zdolności do wykonywania pracy fizycznej oraz do wykonywania prac wymagających precyzji ruchów. Wobec powyższego, ubezpieczona w wyniku wypadku przy pracy z 25 stycznia 2019 roku doznała 7% stałego uszczerbku na zdrowiu. Ustalając wysokość uszczerbku na zdrowiu Sąd w pełni podzielił opinię biegłego, jako wydaną przez osobę będącą specjalistą w zakresie schorzeń występujących u ubezpieczonej. Przy czym na podstawie całokształtu materiału dowodowego sąd uznał, iż biegły omyłkowo określił pozycję uszczerbku odnośnie palca IV wskazując na pkt 142 podczas gdy prawidłowo powinna być podana pozycja 141, tak jak odnośnie palca III i V. Podkreślenia przy tym wymaga, że żadna ze stron nie złożyła zastrzeżeń do opinii w przedmiocie rozpoznania schorzeń u ubezpieczonej.

W myśl art. 21 ustawy wypadkowej świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego nie przysługują ubezpieczonemu, gdy wyłączną przyczyną wypadków, o których mowa w art. 3, było udowodnione naruszenie przez ubezpieczonego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane przez niego umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym występowanie jakiegokolwiek współprzyczyny wypadku uniemożliwia stosowanie konstrukcji utraty prawa do świadczeń w myśl art. 21 ust. 1 ustawy z 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, albowiem z tego punktu widzenia nie ma znaczenia ani to, która z przyczyn wypadku miała większy ciężar gatunkowy, ani to, w jakim ewentualnie zakresie ubezpieczony przyczynił się do zdarzenia. Istotne jest jedynie, że istniały także inne przyczyny wypadku, niż ewentualne zawinienie ubezpieczonego (wyrok Sądu Najwyższego z 3 grudnia 2013 roku, II UK 169/13).

Zgodnie z treścią art. 226 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy (Dz. U. z 2019r. poz. 1040 ze zm.) pracodawca:

- 1)ocenia i dokumentuje ryzyko zawodowe związane z wykonywaną pracą oraz stosuje niezbędne środki profilaktyczne zmniejszające ryzyko;
- 2)informuje pracowników o ryzyku zawodowym, które wiąże się z wykonywaną pracą, oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami.

Mając na uwadze całość zebranego materiału dowodowego, a w tym opinię biegłej z zakres bhp W. U. Sąd uznał, że wyłączną przyczyną wypadku nie było naruszenie przez ubezpieczoną przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia spowodowane przez nią umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, co mogłoby aktualizować stosowanie art. 21 ustawy wypadkowej. Jak wykazało przeprowadzone postępowanie dowodowe, pracodawca wbrew regulacjom ustawowym nie zapoznał ubezpieczonej z oceną ryzyka zawodowego przy pracy na stanowisku operatora poziomu III za pisemnym potwierdzeniem. Nadto, pracodawca nie udzielił ubezpieczonej instruktażu stanowiskowego. Sąd podkreśla również, że można było uniknąć wypadku, gdyby przy stanowisku pracy ubezpieczonej znajdowały się instrukcje jak zgodnie z przepisami korzystać z maszyny oraz w jaki sposób ją myć.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne, działając na podstawie przywołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 kpc Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej I. A. prawo do jednorazowego odszkodowania w kwocie 6 419 zł odpowiadającej 7% stałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem wypadku przy pracy z dnia 25 stycznia 2019 roku.